

**Hodnotiaca správa
na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie**

strategického dokumentu

Zmeny a doplnky č. 1

Územný plán obce Galovany

Spracovateľ:

MUDr. Jindra Holíková
Homolova 12
841 02 Bratislava
jindra.holikova@gmail.com

Bratislava, 12/2023

Podpis:

Obsah:

- I. Základné údaje o posudzovanom návrhu
- II. Fyzicko-geografické charakteristiky vymedzeného územia
- III. Súčasný stav demografických ukazovateľov dotknutej populácie
- IV. Súčasný stav zdravotného stavu dotknutej populácie
- V. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia v dotknutom území
- VI. Charakteristika posudzovaného návrhu
- VII. Identifikácia potenciálnych vplyvov na zdravie
- VIII. Chemické faktory
  - 1. Vplyv na kvalitu ovzdušia
  - 2. Vplyv znečistenia vody
  - 3. Vplyv znečistenia pôdy
- IX. Fyzikálne faktory
  - 1. Vplyv hluku
  - 2. Vplyv elektromagnetického žiarenia
  - 3. Vplyv ionizujúceho žiarenia
  - 4. Vplyv na svetelné pomery
- X. Biologické faktory
- XI. Psychologické vplyvy
- XII. Sociologické vplyvy
- XIII. Diskusia
- XIV. Závery
- XV. Odporúčania a návrh opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov

Prílohy:

1. Podkladový materiál
2. Literatúra
3. Právne predpisy
4. Kópia osvedčenia odbornej spôsobilosti na hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia pre účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie, č.OLP/4572/2007 z 24.05.2007, Úrad verejného zdravotníctva SR
5. Kópia osvedčenia odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie v odbore ochrana zdravia, č.483/2010/OHPV z 10.02.2010
6. Kópia osvedčenia odbornej spôsobilosti na hodnotenie dopadov na verejné zdravie, č. OOD/7839/2010 z 18.11.2010

I. Základné údaje

Názov posudzovaného návrhu:

Zmeny a doplnky č. 1, Územný plán obce Galovany

Spracovateľ strategického dokumentu:

Architektonický ateliér GAM Ružomberok, Námestie A. Hlinku 27, 034 01 Ružomberok

Spracovateľ správy o hodnotení strategického dokumentu a objednávateľ:

ENVICONSLT, spol. s r.o., Obežná 7, 010 08 Žilina

IČO 31 604 528

Účel posudzovania:

Účelom navrhovaného strategického dokumentu je optimálne urbanistické riešenie rozvoja obce Galovany a vytvorenie zmiešaného územia pre poľnohospodársku výrobu a rekreáciu.

Na základe zisťovacieho konania podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vydal príslušný orgán – Okresný úrad v Liptovskom Mikuláši, odbor starostlivosti o životné prostredie, rozsah hodnotenia. V ňom o.i. požaduje vypracovať posúdenie vplyvu navrhovaného strategického dokumentu na zdravotný stav obyvateľov.

Miestne príslušným orgánom verejného zdravotníctva je Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši pre územný obvod Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Tento orgán vydal k strategickému dokumentu súhlasné záväzné stanovisko a stanovil podmienky pre fázu výstavby v navrhovaných lokalitách.

Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie je vypracovaná podľa ust. § 6 ods. 3 písm. c) zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Bola spracovaná v súlade s vyhláškou MZ SR č. 233/2014 o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie.

II. Fyzicko-geografické charakteristiky vymedzeného územia

Posudzovaný strategický dokument rieši nové využitie územia v tejto lokalite:

Kraj Žilinský

Okres Liptovský Mikuláš

Obec Galovany

K.ú. Galovany

P.č. 3434/1-17, 3412

Obec Galovany leží v Západných Karpatách, vo Fatransko – tatranskej oblasti, v Liptovskej kotline, na okraji Nízkych Tatier, v regióne Stredný Liptov. Severne od obce vo vzdialenosti cca 1 km sa nachádza vodná plocha Liptovskej Mary. Najbližšie obce sú Gôtovany západne, Svätý Kríž južne a obce Andice a Benice východne.

Územie sa nachádza v povodí Váhu, obkolesené pohoriami Vysoké Tatry severne a Nízke Tatry južne. Neďaleko je významná rekreačná oblasť Demänovská dolina. Súčasťou obce je rekreačné územie Dechtáre, pri diaľnici D1, na brehu Liptovskej Mary. Obcou preteká tok Palúdzanka.

Obec má nadmorskú výšku 586 m n. m.

V okolí obce nie sú zdroje pitnej vody pre hromadné zásobovanie obyvateľov ani ich ochranné pásma. Nie sú tu rovnako zdroje geotermálnej alebo minerálnej vody. Vo vzdialenosti cca 1 km severne sa nachádza vodná plocha Liptovskej Mary, v jej južnej časti, prirátenej k posudzovanej lokalite obce Galovany, nie sú plochy určené na kúpanie.

Posudzovaná lokalita je mimo ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry, toto ochranné pásmo v 2.stupni ochrany prechádza južným okrajom obce Galovany.

Z klimatického hľadiska územie patrí do oblasti mierne chladnej a mierne vlhkej. Priemerné ročné teploty sa pohybujú okolo 6°C. Ročné množstvo zrážok je cca 730 mm. V oblasti prevládajú západné vetry, vyskytujú sa aj inverzné situácie. Je predpoklad, že klimatické podmienky sú ovplyvňované existenciou vodnej plochy Liptovská Mara.

III. Súčasný stav demografických ukazovateľov dotknutej populácie

Dotknutú populáciu tvoria terajší a budúci obyvatelia obce Galovany a občania, ktorí budú využívať navrhované rekreačné územie.

Súvislá zástavba obce je od riešenej lokality zmeny územného plánu vzdialená cca jeden km. V rovnakej vzdialenosti od riešeného územia sa nachádza obytná zástavba susediacej obce Gôtovany.

Obec Galovany sa rozkladá na ploche 12,9 km², hustota zástavby je 24,9 obyvateľov/ km². Nadmorská výška obce je 586 m n. m.

Základné demografické údaje o dotknutej populácii sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1:

Demografické údaje o obyvateľstve obce Galovany (www.slovenskovkoce.sk)

Deskriptívne štatistiky	2022
Počet obyvateľov (stav k 31.12.2022)	315
Pomer muži/ženy	50/50 %
Hustota obyvateľov (osoba/km ²)	24,9
Priemerný vek (roky)	39,88
Index starnutia	0,81
Podiel osôb v predproduktívnom veku (0 - 14)	18,1 %
Podiel osôb v produktívnom veku (15 - 64)	67,3 %
Podiel osôb v poproduktívnom veku (65+)	14,6 %
Prirodzený prírastok	+1
Migračné saldo	+4
Celkový prírastok	+5
Pohyb obyvateľov za 5 rokov	+17,1 %

Oproti celoslovenským údajom má obec významne nižší index starnutia i výhodné vekové zloženie obyvateľov s prevahou osôb v predproduktívnom veku nad vekovou skupinou postproduktívnych. Pozitívny je aj rozvoj obce s nárastom počtu obyvateľov za posledné roky.

Z hľadiska národnostného zloženia je až 100% populácie národnosti slovenskej.

Miera nezamestnanosti Žilinskom kraji v r. 2023 bola 4,72 %, v okrese Liptovský Mikuláš v sledovanom období dosiahla 5,63 %. Celoslovenský priemer bol 5,90. Okres sa teda z hľadiska tohto ukazovateľa radí medzi dobré.

IV. Súčasný stav zdravotného stavu dotknutej populácie

Podľa štatistických údajov sa základné demografické a zdravotné štatistiky obyvateľov Žilinského kraja a okresu Liptovský Mikuláš štatisticky významne nelíšia od celoslovenských hodnôt.

Priemerná stredná dĺžka života je u mužov 72,46 roka a u žien 79,61 roka. Oproti priemeru SR má však okres Liptovský Mikuláš vyšší priemerný vek (43,55 v LM oproti 41,00 v SR) i vyšší index starnutia (1,44 v LM oproti 1,07 v SR), čo sa môže prejaviť aj v hodnotách zdravotných ukazovateľov. V úmrtnosti dominujú kardiovaskulárne ochorenia pred ochoreniami onkologickými, ako v celej Slovenskej republike i európskom regióne.

Na základe objektívnych zistení sa kvalita životného prostredia premieta do úrovne zdravotného stavu dotknutej populácie v 15 – 20 %. To znamená, že za zdravotný stav populácie dominantne zodpovedá spôsob života, najmä stravovanie, pohybová aktivita a zneužívanie návykových faktorov (fajčenie, alkohol, drogy a pod.).

Pre hodnotenie možných zdravotných dopadov posudzovaného strategického dokumentu je treba konštatovať, že prípadné vplyvy sa môžu dotýkať iba niekoľkých desiatok terajších a budúcich obyvateľov obce. Hodnotenie ich aktuálneho zdravotného stavu nie je možné, takéto parciálne štatistické údaje nie sú dostupné.

Navyše aj štatistické hodnotenie vybraných ukazovateľov zdravotného stavu malého počtu obyvateľov by bolo natoľko ovplyvnené chybou malých čísel, že by neprinieslo reálny obraz o ich zdravotnom stave.

V. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia v dotknutom území

Obec Galovany leží v nadmorskej výške 586 m, súčasný intravilán je obkolesený poľnohospodárskou pôdou a lesom. Hustota zástavby je nízka, dosahuje 24 obyvateľov/km².

Obec leží na štátnej ceste I/18, ktorá je v súčasnosti významne odľahčená diaľnicou D1. Uvedená diaľnica a železničná trať č. 180 tvoria dopravný koridor severne od obce, vo vzdialenosti cca 1 km od okraja intravilánu. Najbližšia železničná stanica je v Liptovskom Mikuláši. Obcou ďalej prechádza cesta III/2346 v smere na Liptovský Mikuláš.

Obec Galovany je napojená na verejný vodovod – skupinový vodovod Svätý Kríž, ktorý je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti. Prevádzková kontrola prevádzkovateľa vodovodu ani monitoring RÚVZ Liptovský Mikuláš nezaznamenali v posledných rokoch odchýlky kvality vody od prípustných hodnôt jednotlivých sledovaných ukazovateľov. Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu s koncovkou na ČOV v smere na Galoviansku zátoku Liptovskej Mary. Kanalizácia i ČOV sú v správe obce. Dažďové vody sú odvádzané do toku Palúdzianka.

V okolí obce sa nenachádza povrchová voda určená na kúpanie. Prírodná kúpacia oblasť na Liptovskej Mare je až na severnom okraji nádrže v obci Liptovský Trnovec. Toto kúpalisko je vzdialené od Galovan cca 4 km.

Zo zdrojov znečisťovania ovzdušia sa v dotknutej lokalite dominantne uplatňuje cestná doprava, v zimnom období aj lokálne vykurovanie. Obec nie je plynofikovaná vykurovanie je zabezpečované lokálnymi kúreniskami. Lokalita nie je umiestnená vo vyhlásenej oblasti riadenia kvality ovzdušia. Najbližšia meracia stanica kvality ovzdušia SHMÚ je v Liptovskom Mikuláši, v posledných rokoch nezaznamenala prekračovanie prípustných koncentrácií sledovaných znečisťujúcich látok.

Zdrojom hluku je najmä doprava a drobné prevádzky v obci.

V obci je zabezpečený zber triedeného domového odpadu, ktorý sa odváža na dotriedenie a spracovanie do obce Svätý Kríž. Nespracované odpady sa vyvážajú na skládku odpadu v Partizánskej Lupči.

VI. Charakteristika posudzovaného návrhu

Navrhovaná zmena územného plánu predstavuje urbanistické riešenie rozvoja obce severozápadným smerom po dopravný koridor, tvorený železničnou traťou č. 180 Žilina – Košice a diaľnicou D1. Západným smerom sa navrhuje rozšírenie po hranicu k. ú. obce Gôtovany a ochranné pásmo lesa. Navrhuje sa tvorba zmiešaného územia s využitím na bývanie, poľnohospodárstvo (chovateľstvo) a rekreáciu - agroturistiku.

Riešené územie ZaD č. 1 ÚPN-O Galovany sa nachádza severozápadne od zastavaného územia obce. Predstavuje 2 doplnky. Lokalita D1.1 predstavuje zmiešané územie – hospodárske dvory a rekreácia a D2.2 predstavuje zmiešané územie – občianska vybavenosť, poľnohospodárska výroba a rekreácia.

Doplnok D 1.1a nachádza sa severozápadne od zastavaného územia obce Galovany na hranici s k.ú. Gôtovany. Hranicu lokality zo severu tvorí prístupová cesta z obce Galovany, z juhu lokalita D1.2 a z východu a západu poľnohospodárska pôda. Lokalita je určená na výstavbu cca 10 hospodárskych dvorov, vrátane trvalého bývania a cca 30 rekreačných chat určených na rodinnú rekreáciu.

Doplnok D 1.1b nachádza sa severozápadne od zastavaného územia obce Galovany na hranici s k.ú. Gôtovany. Hranicu lokality zo severu tvorí lokalita D1.1c, z juhu lokalita D1.1a, z východu a západu poľnohospodárska pôda. Lokalita je určená na výstavbu cca 17 hospodárskych dvorov, vrátane trvalého bývania a cca 18 rekreačných chat určených na rodinnú rekreáciu.

Doplnok D 1.1c nachádza sa severozápadne od zastavaného územia obce Galovany na hranici s k. ú. Gôtovany. Hranicu lokality zo severu tvorí ochranné pásmo železnice a diaľnice D1, z juhu lokalita D1.b, z východu a západu poľnohospodárska pôda. Lokalita je určená na výstavbu cca 13 hospodárskych dvorov, vrátane trvalého bývania a cca 12 rekreačných chat určených na rodinnú rekreáciu.

Doplnok D 1.2 nachádza sa severozápadne od zastavaného územia obce Galovany na hranici s k. ú. Gôtovany. Hranicu lokality zo severu tvorí lokalita D1.1a, z juhu tvoria lesné pozemky, z východu a západu poľnohospodárska pôda. Lokalita je určená na výstavbu občianskej vybavenosti, napr. reštaurácie, obchodov, ihrísk a výstavbu poľnohospodárskej výroby - koliby a salaša.

Bilancia navrhovanej zástavby územia je uvedená v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2:

Navrhovaná objektová skladba

Lokalita	Objekty celkom	Hospodárske objekty	Rekreačné objekty
D1.1	50	10	30
D1.2	52	17	18
D1.3	38	13	12
D2	4	0	0
Spolu	144	40	60

Hospodárske objekty sa uvažujú umiestniť pri 40 obytných domoch. Celkový počet obyvateľov riešeného územia by mal byť cca 200 osôb, čo predstavuje zvýšenie počtu obyvateľov obce o 63,5 %.

V hospodárskych objektoch v lokalitách D1.1 – D1.3 majú byť umiestnené chovy hospodárskych zvierat v množstve cca 50 veľkých dobytčích jednotiek (VDJ). Predpokladá sa využívanie na chov oviec, kôz, kráv, koní a hydiny. Občianska vybavenosť sa navrhuje v rozsahu: reštaurácia s ubytovaním, salaš, obchod a detské ihriská. Celkový počet zamestnancov na farmách a v občianskej vybavenosti sa predikuje na 23 osôb.

Územie bude prístupné spevnenou obojsmernou komunikáciou o šírke pruhu 2,75 m, vybavenou výhybkami. Komunikácia bude napojená na cestu III/1346.

Riešené územie bude napojené na verejný vodovod – prípojkou na jestujúci verejný vodovod v obci. Súčasťou bude novovybudovaný vodojem. Ako doplnkový zdroj vody bude slúžiť vŕtaná studňa o výdatnosti cca 1 l/s.

Odkanalizovanie územia sa navrhuje do centrálnej vodotesnej veľkoobjemovej žumpy na vyvážanie s vývozom na ČOV. Perspektívne sa uvažuje s vybudovaním čerpacej stanice a prírodného tlakového kanalizačného potrubia na ČOV, po jej rekonštrukcii.

Vykurovanie objektov bude lokálne.

VII. Identifikácia potenciálnych vplyvov na verejné zdravie

Skríning

Realizácia návrhu strategického dokumentu „Zmeny doplnky č. 1, Územný plán obce Galovany“ môže teoreticky ovplyvňovať životné podmienky a zdravie jestvujúcich obyvateľov obce a obyvateľov navrhovanej zmeny využitia územia obce.

Ide o nasledovné faktory prostredia a životných podmienok obyvateľov s možným dopadom na zdravie:

- Chemické faktory - Vplyv znečistenia ovzdušia
Vplyv znečistenia vody
Vplyv znečistenia pôdy
- Fyzikálne faktory - Vplyv hluku
Vplyv elektromagnetického žiarenia
Vplyv ionizujúceho žiarenia
Vplyv na svetelné pomery
- Biologické faktory
- Psychologické vplyvy
- Sociologické vplyvy

Možné vplyvy na verejné zdravie budú postupne analyzované a hodnotené v nasledujúcich kapitolách.

VIII. Chemické faktory

1. Vplyv na kvalitu ovzdušia

Ovzdušie je významným faktorom kvality životného prostredia s účinkom na verejné zdravie. Ide o faktor tzv. nedobrovoľnej expozície, nakoľko človek si nemôže voľiť, aký vzduch dýcha. Človek predýcha denne okolo 20 m³ vzduchu, za 70 rokov života je to cca 500 000 m³. Obsah znečisťujúcich látok v dýchanom vzduchu je preto zdravotne významný.

Na území obce Galovany ani na riešenom území zmeny a doplnkov územného plánu sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia. V zimných mesiacoch dominuje lokálne vykurovanie objektov.

K mobilným zdrojom znečisťovania ovzdušia patrí premávka po komunikáciách I/18 a III/2346, ktoré prechádzajú obcou. V súčasnosti nie je frekvencia dopravy po ceste I/18 veľmi vysoká, nakoľko jej tranzitnú funkciu prevzala diaľnica D1. Tá tiež leží na k.ú. obce, ale od obytnej zástavby je vzdialená viac ako 1 km, preto sa na výslednej kvalite ovzdušia v obci prakticky nepodieľa.

Navrhovaným územím bude prechádzať iba obslužná doprava. Vykurovanie objektov bude tiež lokálne. Malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia v budúcnosti môžu byť chovy hospodárskych zvierat, najmä z hľadiska úniku pachových látok do ovzdušia. Riešenie tohto vplyvu bude v pôsobnosti jednotlivých chovateľov a nie je predpoklad, že by mohol mať vplyv na zdravotné parametre kvality ovzdušia vzhľadom k obyvateľom i rekreatantom na dotknutom území.

Z týchto dôvodov nebola spracovaná rozptylová štúdia a neboli hodnotené rizikové faktory ovzdušia.

Záver:

Z uvedeného vyplýva, že obyvateľom jestvujúcej i navrhovanej obytnej a rekreačnej zástavby podľa návrhu „Zmeny a doplnky č. 1, Územný plán obce Galovany“ nehrozí zdravotné ohrozovanie v dôsledku zmien kvality ovzdušia.

2. Vplyv znečistenia vody

Jestvujúca zástavba obce i navrhované územie budú napojené na verejný vodovod. Odkanalizovanie navrhovanej časti bude dočasne do centrálnej žumpy na vyvážanie, perspektívne s vybudovaním tlakovej kanalizačnej prípojky na ČOV.

Navrhované druhy chovaných zvierat nebudú zdrojom nadmerného množstva odpadových vôd, ktoré by prenikali do podlažia a ohrozovali kvalitu podzemných vôd, za predpokladu dodržiavania zásad manipulácie s odpadovými vodami a živočíšnym odpadom.

Navrhovaný vodný zdroj – vŕtaná studňa – bude vyžadovať stanovenie a rešpektovanie ochranného pásma podľa hydrogeologického posúdenia. Rozvody z tohto zdroje bude nevyhnutné dôsledne oddeliť od verejného vodovodu.

V okolí posudzovanej činnosti sa nenachádza povrchová voda určená a využívaná na kúpanie.

Záver:

Poškodenie zdravia obyvateľov v lokalite posudzovaného návrhu strategického dokumentu - zmeny územného plánu obce Galovany - ani obyvateľov v jeho okolí kontamináciou pitnej alebo rekreačne využívannej vody nie je reálne.

3. Vplyv znečistenia pôdy

Navrhované využívanie územia zmeny bude zabezpečené proti úniku znečistených splaškových vôd do podlažia napojením na centrálnu žumpu, perspektívne na ČOV. Chov zvierat, pri dodržiavaní zásad manipulácie s odpadmi a odpadovou vodou, by nemal byť zdrojom neprípustnej kontaminácie podzemných vôd a pôdy.

Znečisťujúce látky emitované do ovzdušia nebudú významne toxické ani nebudú mať oneskorené zdravotné účinky, preto by ich prípadný spad na poľnohospodársku pôdu nepredstavoval ohrozenie nezávadnosti okolitej pôdy ani potravinového reťazca.

Záver:

Poškodenie zdravia obyvateľov v lokalite posudzovaného návrhu strategického dokumentu - zmeny územného plánu obce Galovany - ani obyvateľov v jeho okolí kontamináciou pôdy a prienikom znečisťujúcich látok emitovaných z navrhovanej činnosti do potravinového reťazca, nie je reálne.

X. Fyzikálne faktory

1. Vplyv hluku

Hluk je zdravotne významný faktor životného prostredia. Vysoké hodnoty hluku nad 85 dB môžu poškodzovať sluchový aparát. Vyskytujú sa zväčša v pracovnom prostredí. Hodnoty hluku nad 50 – 60 dB v životnom prostredí môžu u exponovaných osôb vyvolávať poruchy spánku, sústredenia, rozmrzenosť, príznaky neurotizácie. U citlivých osôb môžu pri dlhodobom pôsobení nadmerného hluku vzniknúť aj tzv. neurovegetatívne ochorenia - poruchy srdcovej činnosti, zvýšenie krvného tlaku, vznik žalúdočných vredov, rozvoj cukrovky, hormonálne dysfunkcie a pod. Za dlhodobé pôsobenie sa považuje doba 1 roka, avšak vo vnímaní a účinkoch hluku existujú veľké rozdiely medzi jedincami.

Akustický posudok vyhodnotil **súčasný hluk** meraním v troch meracích bodoch v obci Galovany. V bode M1, umiestnenom pri cintoríne obce, vo vzdialenosti 38 m od komunikácie I/18 a 49 m od komunikácie III/2346, bolo zistené prekročenie prípustných hodnôt hluku z dopravy podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. Keďže sa bod nachádza pri komunikáciách s hromadnou dopravou, sú prípustné hodnoty hluku pre deň/večer/noc = 60/60/50 dB. Namerané hodnoty hluku boli deň/večer/noc = 60,6/58,3/54,4 dB, k prekročovaniu prípustných hodnôt teda dochádza najmä v nočnej dobe. V ostatných dvoch bodoch prekročenie prípustných hladín hluku v súčasnosti zistené nebolo.

Akustická štúdia ďalej vypočítala predpoklad **budúcej hlukovej záťaže** územia vo 20 výpočtových bodoch na území obce i navrhovanej zmeny ÚPN. Navrhované územie by malo podľa nášho názoru podľa cit. vyhlášky patriť do kategórie č. II s prípustnými hladinami hluku pre deň/večer/noc = 50/50/45 dB. Okrem územia pri železničnej trati a dopravnom koridore (bod V16). Toto územie by sa mohlo nachádzať v kategórii č. III s prípustnými hodnotami hluku z dopravy pre deň/večer/noc = 60/60/50 dB. Zaradenie územia do kategórií je však v pôsobnosti miestne príslušného orgánu verejného zdravotníctva.

Všetky hodnotené body (okrem V16) na území navrhovanej zmeny ÚPN by mali spĺňať požiadavky na hluk podľa platných právnych predpisov. Problematické je iba územie pri dopravnom koridore. Výsledky predikcie hlukových pomerov v bode V16 v blízkosti dopravného koridoru sú uvedené v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3:

Výsledky predikcie dopravného hluku v lokalite v blízkosti dopravného koridóru na území navrhovanom na zmenu ÚPN obce Galovany – bod V16 (v dB)

Časový interval	Vypočítaná hodnota L_{Aeq}	Prípustná hodnota L_{Aeq}
Deň	61,6	60
Večer	61,4	60
Noc	57,9	50

Z tabuľky vyplýva, že v dotknutom území dochádza k prekračovaniu prípustných hodnôt dopravného hluku, najviac v nočných hodinách. Územie je teda iba podmiennečne vhodné na obytnú alebo rekreačnú zástavbu. Nakoľko sa nejaví ako reálna výstavba protihlukovej bariéry pri dopravnom koridore s potrebnou účinnosťou, v prípade umiestňovania objektov s dlhodobým pobytom osôb do tejto zóny treba riešiť individuálnu protihlukovú ochranu objektov.

Záver:

Územie navrhnuté na zmenu využitia v zmysle posudzovaného návrhu zmeny územného plánu obce Galovany z hľadiska vplyvu hluku spĺňa požiadavky vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. s výnimkou zóny pri železnici a dopravnom koridore. Zástavba by musela byť riešená s protihlukovými úpravami fasád objektov.

Dopravná obsluha navrhovaného územia sa nejaví natoľko frekventovaná, aby významne zvýšila hlukovú záťaž v centre obce. Jej vyhodnotenie je však nad rámec SEA a bude riešené pri EIA výstavby.

Poškodenie zdravia obyvateľov ani významnejšie zhoršenie akustickej pohody obyvateľov v okolí ani obyvateľov navrhovanej zmeny využitia územia podľa návrhu „Zmeny a doplnky č. 1, Územný plán obce Galovany“, pri dodržaní protihlukových úprav, nie je reálne.

2. Vplyv elektromagnetického žiarenia

V okolí lokality, ktorá sa týka navrhovaných zmien ÚPN obce Galovany, nie sú a nebudú významné zdroje elektromagnetického žiarenia, preto ohrozovanie zdravia obyvateľov týmto faktorom nie je reálne.

3. Vplyv ionizujúceho žiarenia

V okolí lokality riešenej navrhovanými zmenami ÚPN obce Galovany nie sú a nebudú zdroje ionizujúceho žiarenia, preto dopad tohto faktora na zdravie nie je

hodnotený, ohrozenie zdravia obyvateľov v okolí navrhovanej činnosti týmto faktorom nie je reálne.

Radónové riziko v lokalite bude preverené meraním pred začatím výstavby v zmysle platných právnych predpisov a podľa potreby budú prijaté opatrenia na ochranu navrhovaných objektov pred prienikom radónu do priestorov s dlhodobým pobytom ľudí.

4. Vplyv na svetelné pomery

V okolí lokality dotknutej navrhovanými zmenami ÚPN obce Galovany nie sú a nebudú objekty, ktoré by mohli spôsobiť neprípustné zníženie denného osvetlenia jestvujúcich alebo navrhovaných miestností s dlhodobým pobytom osôb alebo preslnenia jestvujúcich alebo navrhovaných bytov, odstupové vzdialenosti je možné riešiť dostatočne tak, aby bolo vzájomné tienenie objektov vylúčené.

Problematika neprípustného zhoršenia denného osvetlenia podľa STN 73 0580 a preslnenia podľa STN 73 4301 nie je v danom prípade reálna.

X. Biologické faktory

Vzhľadom na to, že na časti územia navrhovaných zmien a doplnkov územného plánu obce Galovany sa uvažuje s chovom hospodárskych zvierat, bude potrebné stanoviť podmienky chovu s ohľadom na vplyvy na okolitú zástavbu. Pôjde najmä o systém preventívnej, event. ohniskovej dezinfekcie a deratizácie na zamedzenie šírenia hmyzu a hlodavcov.

Iné biologické faktory sa na riešenom území nepredpokladajú.

XI. Psychologické vplyvy

Predkladaný návrh zmien a doplnkov ÚPN obce Galovany rieši územie mimo súčasný intravilán obce a bude mať iba malý dopad na súčasný život obce (okrem zhustenia dopravy a zvýšenia dopytu v obchodoch a službách obce). Využitie časti územia pre agroturistiku môže mať pozitívny vplyv na život v obci.

Nie sú preto dôvody na obavy obyvateľov zo zhoršenia podmienok bývania. Ak sa vyskytnú, je potrebné ich komunikovať.

XII. Sociologické vplyvy

Predkladaný návrh zmien a doplnkov ÚPN obce Galovany pravdepodobne nebude zdrojom nových pracovných miest – navrhuje sa výstavba rodinných fariem.

Žiadne významné sociologické vplyvy posudzovanej činnosti sa nepredpokladajú.

XIII. Diskusia

Neistoty v hodnotení a ďalšie aspekty posudzovania

- Predkladaný návrh zmien a doplnkov ÚPN obce Galovany rieši územie mimo súčasnú zastavanú časť obce, s predpokladom malých vplyvov na súčasné životné podmienky obyvateľov obce.
- Navrhovaná zástavba nebude zdrojom nadmerného znečisťovania ovzdušia z mobilných ani stacionárnych zdrojov.
- Navrhovaná zástavba nebude zdrojom hluku pre súčasných i navrhovaných obyvateľov obce. Významný vplyv obslužnej dopravy navrhovaného územia na jestvujúcu zástavbu obce sa nepredpokladá, bude však vyhodnotený v rámci posúdenia EIA.
- Chov dobytka je navrhovaný formou rodinných fariem s obmedzenou kapacitou chovov. Vlastníci fariem budú zodpovední za minimalizáciu negatívnych vplyvov na obyvateľov a navrhované rekreačné územie. Naopak bude možné ich využívať pre program agroturistiky.
- Zdrojom hluku v navrhovanom území bude najmä železničná doprava po trati č. 180 a dopravný koridor. Prípadná zástavba v blízkosti tejto trate bude vyžadovať individuálnu protihlukovú ochranu objektov.
- Iné faktory životného prostredia, okrem znečistenia ovzdušia a hluku, nebudú posudzovanou zmenou územného plánu dotknuté.

XIV. Závery

Výsledky hodnotenia vplyvov strategického dokumentu navrhovanej zmeny územného plánu „Zmeny a doplnky č. 1, Územný plán obce Galovany“ nepreukázali možné negatívne vplyvy na zdravie obyvateľov v okolitej i navrhovanej obytnej zástavbe, ani zhoršenie podmienok bývania.

XV. Odporúčania a návrh opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov

Nakoľko hodnotenie rizík a posúdenie možných vplyvov návrhu strategického dokumentu „Zmeny a doplnky č. 1, Územný plán obce Galovany“ nepreukázalo ohrozovanie zdravia obyvateľov v okolí, návrh opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov nie je potrebný.

Vzhľadom na teoreticky možné vplyvy navrhovanej zástavby sa však odporúča:

- V rámci posudzovaní EIA navrhovanej výstavby posúdiť možní vplyvy obslužnej dopravy územia na hlukové pomery v obci a v prípade potreby navrhnúť protihlukové opatrenia.
- Povoľovanie chovu hospodárskych zvierat riešiť s ohľadom na možné vplyvy na obytné a rekreačné územie.
- V jednotlivých chovoch zabezpečovať preventívnu, event. ohniskovú dezinfekciu a deratizáciu.
- Pri výstavbe objektov s dlhodobým pobytom osôb v blízkosti železničnej trate a dopravného koridoru riešiť individuálnu ochranu objektov pred hlukom.

Prílohy:

1. Podkladový materiál

1. Správa o hodnotení „Zmeny a doplnky č. 1 – Územný plán obce Galovany“. ENVICONSULT, spol. s r.o., Žilina, 10/2023
2. Akustický posudok „Meranie imisíi hluku Galovany“. Klub ZPS vo vibroakustike, s.r.o., Žilina, 11/2023
3. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši: Výročná správa za r. 2021
4. Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike 2022, SHMÚ Bratislava, 06/2023

2. Literatúra

1. Air quality guidelines for Europe. Senond Edition. WHO egional Publications, Europa Series, No 91, Ženeva, 2000
2. Havránek, J.: Hluk a zdraví. Avicenum Praha, 1990, ISBN 80-201-0020-2
3. Kol.: Čichové prahy látok. Acta hygienica, epidemiologica et microbiologica, príloha č. 11/1984, IHE Praha, 1984
4. Kol.: Hodnotenie dopadov na zdravie. ÚVZ SR 2010, ISBN 978-80-7159-180-1
5. Koppová, K. a kol.: Hodnotenie, riadenie a komunikácia zdravotných rizík. SZU Bratislava, 2007

3. Právne predpisy

1. Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov
2. Zákon NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov
3. Zákon NR SR č. 146/2023 Z.z. o ovzduší a o zmene a doplnení niektorých zákonov
4. Vyhláška MZ SR č. 233/2014 Z.z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie
5. Vyhláška MZ SR č. 259/2008 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia v znení vyhlášky MZ SR č. 210/2016 Z.z.
6. Vyhláška MŽP SR č. 250/2023 Z.z. o kvalite ovzdušia
7. Vyhláška MŽP SR č. 248/2023 Z.z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia
8. Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov

9. Vyhláška MZ SR č. 98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia
10. Vyhláška MŽP SR č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu
11. Vestník MŽP SR, čiastka 5/1996
12. STN 73 0580 Denné osvetlenie budov
13. STN 73 4301 Budovy na bývanie

4. – 6. Osvedčenia o odbornej spôsobilosti

Úrad verejného zdravotníctva
Slovenskej republiky
Trnavská cesta č.52
826 45 Bratislava

Číslo: OLP/4572/2007

Dátum: 24.5.2007

OSVEDČENIE O ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI

vydané podľa § 5 ods. 6 písm. k zákona č.126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve
a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Meno a priezvisko, titul : **Jindra Holíková, MUDr.**

Dátum a miesto narodenia: **13.10.1947, Brno**

Bydlisko: **Homolova 12, 841 02 Bratislava**

na hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie.

Dátum a miesto vykonania skúšky: 23.5.2007, pred skúšobnou komisiou Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky zriadenou dňa 10.8.2006 pod č. OLP/5070/2006.

Menovaná je odborne spôsobilá vykonávať hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia na účely posudzovania ich možného vplyvu na zdravie.

Čas platnosti osvedčenia: **24.5.2012.**

Podpredseda skúšobnej komisie: **MUDr.Otakar Fitz.**

doc. MUDr. Ivan Rovný, PhD., MPH
riaditeľ

**ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Trnavská cesta 52
P.O.BOX 45
826 45 Bratislava

Číslo: OOD/7839/2010
Dátum: 18.11.2010

OSVEDČENIE O ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI

**vydané podľa § 15 a § 16 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji
verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších
predpisov**

Titul, meno a priezvisko: **MUDr. Jindra Holíková**

Dátum a miesto narodenia: **13.04.1947, Brno, Česká republika**

Bydlisko: **Homolova 12, 841 02 Bratislava**

na hodnotenie dopadov na verejné zdravie alebo hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia.

Dátum a miesto vykonania skúšky: 08.11.2010 pred skúšobnou komisiou Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, zriadenou dňa 05. 12. 2007 pod č. ZHHSR/100096/2007 vrátane dodatkov.

Menovaná je odborne spôsobilá vykonávať hodnotenie dopadov na verejné zdravie.

Čas platnosti osvedčenia: **na dobu neurčitú**

Predseda skúšobnej komisie: **Ing. Katarína Halzlová, MPH**

MUDr. Gabriel Šimko, MPH
hlavný hygienik Slovenskej republiky - zastupujúci

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Sekcia kvality životného prostredia
Odbor hodnotenia a posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava**

O S V E D Č E N I E

o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 61 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre

MUDr. Jindra Holíková
Bratislava

Menovaná bola zapísaná
dňa 10. 2. 2010

pod číslom 483/2010/OHPV

do zoznamu odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie

v odbore
2o ochrana zdravia

podľa § 1 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 113/2006 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Bratislava 10. 2. 2010

podpis

odtlačok pečiatky